

Vetenskapsakademierna och Finlands Akademi samarbetar kring mentorprogram för forskare 2017–2019

Bakgrund

Vetenskapsakademierna, Finlands Akademi och Undervisnings- och kulturministeriet har i sina diskussioner sinsemellan uppmärksammat att forskare i början av sin karriär inte erbjuds mentorskap till stöd för att gå vidare i karriären. När Finlands Akademi i statens budgetförslag för år 2017 tilldelades en tilläggsfullmakt på 30 miljoner euro i syfte att befrämja unga forskares ställning togs beslut om att verkställa den plan om ett mentorprogram som var under arbete. Mentorskapsförsöket var tänkt att riktas till framgångsrika yngre generationens forskare som i snabb takt tagit sig framåt i karriären. Målgruppen blev således forskare som leder sitt första akademiprojekt efter att ha beviljats akademiprojektsbidrag i Finlands Akademis septemberutlysning 2016 och är yngre än akademiprojektledarna i snitt.

Syftet med ett mentorprogram för forskare?

Rent allmänt avses med mentorskap ett förtroligt samarbete mellan en erfaren mentor och en mindre erfaren adept för att stötta adepten i sin personliga och yrkesmässiga utveckling. Forskare ställs ofta inför olika utmaningar och valsituationer eftersom arbetet är mångskiftande och kräver multikompetens. Mentorprogrammet för forskare erbjuder därför intresserade adepter en möjlighet att samarbeta med Finlands bästa och mest erfarna forskare. I bästa fall kan mentorerna dela med sig av en bred yrkesmässig erfarenhet, likväl värdefull men ofta svåråtkomlig tyst kunskap. Programmet erbjuder mentorerna insyn i den yngre generationens forskningsverksamhet, helst utanför det egna vetenskapsområdet. En väl fungerande mentorskapsrelation berikar på så sätt både mentorns och adeptens tänkesätt och erfarenhetsgrund. I bästa fall hjälper detta forskaren att fundera bredare kring typiska frågor i sitt arbete inom det egna vetenskapsområdet och över sektorgränserna samt uppnå uppsatta karriärmål.

Varför erbjuds mentorprogrammet av vetenskapsakademierna och Finlands Akademi?

Fyra vetenskapsakademier är verksamma i Finland (Finska Vetenskaps-Societeten, Suomalainen Tiedekatemia, Teknillisten Tieteiden Akademia och Svenska Tekniska Vetenskapsakademien i Finland) och Delegationen för vetenskapsakademierna fungerar som samarbetsorgan för dem. Vetenskapsakademierna representerar i hög grad Finlands mest ansedda forskarkår. Därför kan man förvänta sig att just bland dessa aktörer hitta de bästa mentorerna. Finlands Akademi är å sin sida den instans i Finland som huvudsakligen delar ut forskningsanslag i öppen konkurrens utifrån en internationell referentgranskning (peer review) av ansökningarna och med transparenta bedömningsprocesser. Således är Finlands Akademi även en bra oberoende instans att sälla fram de mest lovande bland dem som befinner sig i början av sin karriär som självständiga forskare. Samarbetet mellan just dessa instanser torde nationellt säkerställa att man kan nå lämpliga målgrupper av adepter och mentorer.

Avtal och ansvarsfördelning

Delegationen för vetenskapsakademierna och Finlands Akademi har den 17 maj 2017 ingått avtal om ett gemensamt mentorprogram. Ansvarsfördelningen ser ut på följande sätt:

Delegationen för vetenskapsakademierna har i uppgift att

- tillsammans med vetenskapsakademierna sammanställa en pool av mentorer som eventuellt kunde delta i programmet
- tillsammans med vetenskapsakademierna ansvara för mentorsutbildningen
- ta emot adepternas ansökningar till programmet och upprätthålla en pool av adepter
- tillsammans med vetenskapsakademierna ge förslag på lämpliga par av mentorer och adepter.

Finlands Akademi har i uppgift att

- informera om programmet och ge anmälningsanvisningar till de unga forskare som har beviljats finansiering för sitt första egna akademiprojekt
- ansvara för alla medverkande adepters och mentorers gemensamma första träff, liksom för mellan- och slutträffar under mentorskapsperioden
- adepterna med sin projektfinansiering från Finlands Akademi kan stå för rimliga kostnader, såsom resor och mötesservering, i samband med adepternas och mentorernas mentorsträffar på tumanhand.

Styrgrupp och kontaktpersoner

Mentorprogrammet för forskare är ett pilotprojekt som till sitt stöd har fått en styrgrupp som i sin helhet är en blandning av forsknings- och förvaltningspersonal.

Följande personer har utnämnts till styrgruppen:

- Olavi Nevanlinna, Delegationen för vetenskapsakademierna, ordförande
- Carl Gahmberg, Finska Vetenskaps-Societeten, medlem och ständig sekreterare
- Pekka Aula, Suomalainen Tiedekatemia, generalsekreterare
- Riitta Maijala, Finlands Akademi, överdirektör för forskning
- Meri Vannas, Finlands Akademi, jurist
- Sanna Marjavaara, Finlands Akademi, vetenskapsrådgivare.

Programmets kontaktpersoner är å tjänstens vägnar generalsekreterare Päivi Tikka från Delegationen för vetenskapsakademier och ledande vetenskapsrådgivare Hannele Lahtinen vid Finlands Akademi.

Programmets längd och tidtabell

Finlands Akademi och Delegationen för vetenskapsakademierna offentliggjorde programmet den 21 juni 2017 i ett gemensamt meddelande som finns på de båda organisationernas webbplatser. Programmet kommer att pågå i två år varefter en bedömning görs av hur programmet har genomförts och dess mål uppfyllts. Även därefter fortsätter uppföljningen av de adepter som har deltagit i programmet i syfte att få en bättre helhetsbild av programmets genomslag över tid.

Anmälningstiden till programmet inleds i augusti 2017. Mentorernas utbildning arrangeras i september 2017. Finansieringsperioden för akademiprojekt inleds vanligen den 1 september 2017. Den första gemensamma träffen för adepter, mentorer och styrgruppen ordnas den 30 oktober 2017 kl. 12.00–16.30 i Vetenskapernas hus i Helsingfors. Den andra träffen arrangeras hösten 2018. Programmet avslutas och utvärderas hösten 2019.

TIEDEAKATEMIAIN NEUVOTTELUKUNTA
DELEGATIONEN FÖR VETENSKAPSAKADEMIERNA I FINLAND
COUNCIL OF FINNISH ACADEMIES

SUOMEN AKATEMIA
FINLANDS AKADEMI
ACADEMY OF FINLAND